

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

2 mai 2022

PROPOSITION DE LOI

**allongeant la durée du congé de maternité
des indépendantes et des conjointes aidantes**

(déposée par Mme Nahima Lanjri et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

2 mei 2022

WETSVOORSTEL

**tot uitbreiding van de moederschapsrust van
zelfstandigen en meewerkende echtgenoten**

(ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s.)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

RÉSUMÉ

Aujourd'hui, une (future) mère active comme indépendante ou comme conjointe aidante a droit à un congé de maternité de 12 semaines maximum (ou 13 semaines en cas de naissance multiple), soit trois semaines de moins qu'une travailleuse salariée.

L'auteure de cette proposition de loi estime que chaque mère doit disposer de suffisamment de temps et de repos avant et après l'accouchement. En effet, les premiers mois de la vie d'un enfant sont primordiaux pour son développement. Le statut professionnel de la mère ne devrait dès lors pas affecter la durée du congé de maternité.

Cette proposition de loi vise dès lors à porter la durée du congé de maternité des indépendantes et des conjointes aidantes à quinze semaines (ou à seize semaines en cas de naissance multiple). Cela permettra d'aligner la durée de leur congé de maternité sur celui des travailleuses salariées. Par ailleurs, la flexibilité prévue dans la législation actuelle en matière de prise du congé de maternité sera maintenue.

Les 105 titres-services d'aide à la maternité auxquels les travailleuses indépendantes ont droit jusqu'à présent seront supprimés. En effet, dès lors que les mères actives comme travailleuses salariées n'ont pas droit à ces titres-services d'aide à la maternité, il n'est que justice de ne plus les octroyer aux travailleuses indépendantes.

SAMENVATTING

Een (aanstaande) moeder die actief is als zelfstandige of als meewerkende echtgenoot heeft vandaag recht op maximaal twaalf weken moederschapsrust (of dertien weken in het geval van de geboorte van een meerling). Dat is drie weken minder dan een moeder die onder het werknemersstatuut valt.

De indienster van dit wetsvoorstel is van oordeel dat een moeder voldoende tijd en rust moet krijgen voor en na de bevalling. De eerste maanden in het leven van een kind zijn immers van primordiaal belang voor zijn verdere ontwikkeling. Het statuut van de moeder mag daarbij geen invloed hebben op de duur van de moederschapsrust.

Dit wetsvoorstel breidt de moederschapsrust voor de zelfstandigen en de meewerkende echtgenoten dan ook uit tot vijftien weken (of zestien weken bij de geboorte van een meerling). Daarmee wordt het aantal weken moederschapsrust voor de zelfstandigen op gelijke hoogte gebracht met het aantal weken moederschapsrust voor de werknemers. De flexibiliteit in de opnamemogelijkheden die in de huidige wetgeving is voorzien, blijft behouden.

De 105 dienstencheques voor moederschapshulp waarop de zelfstandigen tot nu toe recht hebben worden afgeschaft. Aangezien de moeders die vallen onder het werknemersstatuut geen recht hebben op deze dienstencheques voor moederschapshulp is het billijk om deze ook niet langer toe te kennen aan de zelfstandigen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Aujourd'hui, les femmes actives comme indépendante ou comme conjointe aidante ont droit à un congé de maternité de 12 semaines maximum (ou 13 semaines en cas de naissance multiple). Ce congé de maternité se compose d'une partie obligatoire et d'une partie volontaire ou facultative. La période obligatoire du congé de maternité se divise à son tour en deux parties. L'indépendante doit ainsi prendre un repos prénatal obligatoire de sept jours civils avant la date prévue de l'accouchement. Après l'accouchement, il est obligatoire de prendre deux semaines de repos postnatal.

La partie que l'indépendante peut prendre volontairement est, selon la législation actuelle, de neuf semaines maximum (ou dix semaines en cas de naissance multiple). La mère qui est active sous un statut d'indépendante peut prendre ce repos facultatif avant ou après l'accouchement. Si elle veut prendre le congé de maternité avant l'accouchement, elle peut le faire au plus tôt trois semaines avant la date prévue de l'accouchement. Si l'indépendante décide de ne pas prendre le repos facultatif prénatal, elle peut prendre l'ensemble des neuf semaines de repos facultatif après l'accouchement.

Les indépendantes ont également la possibilité de prendre le congé de maternité facultatif après la naissance – également appelé repos postnatal – selon un régime à mi-temps. Cela signifie que l'indépendante peut reprendre le travail à temps partiel et bénéficier du congé de maternité à temps partiel. La période complète de neuf semaines de congé de maternité facultatif peut être prise selon un régime à mi-temps.

La période maximale pendant laquelle une mère relevant du statut de travailleur salarié peut prendre un congé de maternité facultatif à mi-temps est actuellement de dix-huit semaines (ou vingt semaines en cas de naissance multiple). Selon la législation actuelle, le congé de maternité facultatif doit être pris dans un délai de trente-six semaines après l'accouchement.

La durée du congé de maternité pour les indépendantes n'est de douze semaines (ou treize semaines en cas de naissance multiple) que depuis 2017. Auparavant, le congé de maternité n'était que de huit semaines. De même, la possibilité de prendre le congé de maternité facultatif à mi-temps n'a été introduite qu'en 2017. En plus de l'allongement du congé de maternité, les indépendantes ont depuis lors également droit à 105 titres-services gratuits. Grâce à ceux-ci, elles peuvent faire appel à une aide supplémentaire pour le ménage. Enfin,

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Iemand die actief is als zelfstandige of als meewerkende echtgenoot heeft vandaag recht op maximaal twaalf weken moederschapsrust (of dertien weken in het geval van de geboorte van een meerling). Deze moederschapsrust bestaat uit een verplicht op te nemen deel en een vrijwillig of facultatief gedeelte. De verplichte periode van moederschapsrust valt op haar beurt uiteen in twee delen. Zo moet de zelfstandige zeven kalenderdagen voor de voorziene bevallingsdatum verplicht prenatale rust nemen. Na de bevalling moeten er verplicht twee weken postnatale rust worden genomen.

Het gedeelte dat de zelfstandige vrijwillig kan opnemen, bedraagt volgens de huidige wetgeving maximaal negen weken (of tien weken in het geval van de geboorte van een meerling). De moeder die actief is onder een zelfstandigenstatuut kan deze facultatieve rust zowel voor als na de bevalling opnemen. Wanneer zij de moederschapsrust wil opnemen voor de bevalling kan zij dit ten vroegste drie weken voor de voorziene bevallingsdatum doen. Indien de zelfstandige besluit om geen prenatale facultatieve rust op te nemen dan kan zij de volledige negen weken facultatieve rust opnemen na de bevalling.

Voor zelfstandigen bestaat ook de mogelijkheid om de facultatieve moederschapsrust die na de bevalling wordt genomen – ook wel postnatale rust genoemd – op te nemen in een halftijds regime. Dit betekent dus dat de zelfstandige deeltijds het werk kan hervatten en deeltijds van de moederschapsrust kan genieten. De volledige periode van negen weken facultatieve moederschapsrust kan opgenomen worden volgens een halftijds regime.

De maximale periode waarin een moeder die valt onder het werknemersstatuut halftijdse facultatieve moederschapsrust kan opnemen bedraagt op dit moment achttien weken (of twintig weken in het geval van de geboorte van een meerling). De facultatieve rust moet volgens de huidige wetgeving opgenomen worden binnen een tijdspanne van zesendertig weken na de bevalling.

De termijn aan op te nemen moederschapsrust voor zelfstandigen bedraagt pas sinds 2017 twaalf weken (of dertien weken in het geval van de geboorte van een meerling). Daarvoor bedroeg de moederschapsrust slechts acht weken. Ook de mogelijkheid om de facultatieve moederschapsrust halftijds op te nemen werd pas in 2017 ingevoerd. Naast de verlenging van de moederschapsrust hebben zelfstandigen sindsdien ook recht op 105 gratis dienstencheques. Hiermee kunnen zij extra huishoudelijke hulp inschakelen. Tot slot beslisten de

les ministres compétents ont décidé en 2017 d'exonérer les mères indépendantes du paiement des cotisations sociales pour le trimestre suivant la naissance.

Les réformes de 2017 n'ont pas été effectuées sans raison. Une enquête menée par Unizo en 2016 a en effet montré que 70 % des mères indépendantes étaient favorables à l'allongement du congé de maternité pour les indépendantes.¹ Parmi les répondantes, 52 % ont indiqué que le congé de maternité devrait être porté aux quinze semaines auxquelles peuvent prétendre les salariées. Pas moins de 92 % des indépendantes interrogées ont indiqué qu'une combinaison des activités professionnelles et du congé de maternité devrait être possible pour les indépendantes. C'est pour répondre à cette demande que le législateur a introduit la possibilité de prendre un congé de maternité à mi-temps.

Les modifications apportées par le gouvernement Michel en 2017 sont un premier pas dans la bonne direction. Cependant, à notre estime, il subsiste une marge d'amélioration. Actuellement, une travailleuse indépendante n'a toujours droit qu'à douze semaines de congé de maternité. Pour les travailleuses salariées, il s'agit de quinze semaines. La présente proposition de loi entend donc porter le congé de maternité des indépendantes à 15 semaines, de manière à l'aligner sur la période de congé de maternité dont bénéficient les salariées. Nous considérons qu'une mère doit bénéficier de suffisamment de temps et de repos avant et après l'accouchement. Le statut de la mère ne devrait pas affecter la durée du congé de maternité. Pour cette raison, les 105 chèques-services alloués aux mères indépendantes sont également supprimés. Les titres-services peuvent représenter une aide pour les mères indépendantes, mais ils ne répondent pas suffisamment au besoin de la mère de s'occuper de l'enfant. Il ressort de statistiques tenues par Unizo que 60% des mères utilisent effectivement les titres-services. Ce sont surtout les mères qui faisaient déjà usage du système avant l'accouchement qui utilisent également les titres-services spécifiques pour l'aide à la maternité. Toutes les mères ayant le statut d'indépendant ne recourent donc pas à cette aide supplémentaire, loin s'en faut. Nous devons également tenir compte du fait que la demande d'aides-ménagères est aujourd'hui beaucoup plus importante que l'offre. Pour ces raisons, le CD&V juge préférable de convertir les titres-services en congé de maternité supplémentaire pour les indépendantes.

Le CD&V n'est du reste pas le seul à plaider en ce sens. Le *Gezinsbond* est également favorable à l'extension

¹ *Moederschapsrust bij zelfstandige vrouwen*, Unizo, 20 janvier 2016.
https://www.unizo.be/sites/default/files/20160121_-_moederschapsrust_bij_zelfstandige_vrouwen_-_unizo_nota.pdf.

bevoegde ministers in 2017 om de zelfstandige moeders vrij te stellen van de betaling van sociale bijdragen voor het kwartaal volgend op dat van de geboorte.

De hervormingen in 2017 kwamen er niet zomaar. Uit een onderzoek van Unizo in 2016 bleek immers dat 70 % van de zelfstandige moeders vragende partij was om het zwangerschapsverlof voor zelfstandigen uit te breiden.¹ 52 % van de respondenten gaf aan dat de moederschapsrust opgetrokken moest worden tot de vijftien weken waarop werkneemsters recht hebben. Maar liefst 92 % van de bevroegden gaf aan dat een combinatie van beroepsactiviteiten en zwangerschapsrust mogelijk moeten zijn voor de zelfstandigen. Om hieraan tegemoet te komen, werd de mogelijkheid om halftijds moederschapsrust op te nemen ingevoerd.

De wijzigingen die door de regering Michel in 2017 werden doorgevoerd, zijn een eerste stap in de goede richting. Toch is er volgens ons nog een marge voor verbetering. Een zelfstandige ondernemster heeft op dit moment nog steeds slechts recht op twaalf weken moederschapsrust. Voor werkneemsters is dit vijftien weken. Dit wetsvoorstel wil de moederschapsrust voor zelfstandigen dan ook verhogen tot vijftien weken. Zo wordt deze in overeenstemming gebracht met de termijn aan moederschapsrust die de werkneemsters genieten. We zijn van mening dat een moeder voldoende tijd en rust moet krijgen voor en na de bevalling. Het statuut van de moeder mag hierbij geen invloed hebben op de duur van de moederschapsrust. Om die reden worden ook de 105 dienstencheques voor zelfstandige moeders afgeschaft. De dienstencheques kunnen een hulp zijn voor zelfstandige moeders maar ze komen onvoldoende tegemoet aan de nood van de moeder om de zorg voor het kind op te nemen. Uit cijfers van Unizo blijkt dat 60 % van de moeders effectief gebruikmaakt van de dienstencheques. Vooral moeders die voor hun bevalling al een beroep deden op dienstencheques, maken ook gebruik van de specifieke dienstencheques voor moederschapsrust. Lang niet alle moeders in het statuut van zelfstandige vinden dus de weg naar dit extra hulpmiddel. Daarbij moeten wij ook in rekening brengen dat de vraag naar huishoudhulpen vandaag vele malen groter is dan het aanbod. Om die redenen kunnen de dienstencheques volgens CD&V beter omgezet worden in extra moederschapsrust voor de zelfstandigen.

CD&V staat in dat pleidooi overigens niet alleen. Ook de *Gezinsbond* is voorstander van de uitbreiding. Daarnaast

¹ *Moederschapsrust bij zelfstandige vrouwen*, Unizo, 20 januari 2016.
https://www.unizo.be/sites/default/files/20160121_-_moederschapsrust_bij_zelfstandige_vrouwen_-_unizo_nota.pdf.

de la durée de ce congé. La Commission européenne a par ailleurs publié la directive “2010/41 concernant l’application du principe de l’égalité de traitement entre hommes et femmes exerçant une activité indépendante (...)”.² Cette directive prévoit notamment une allocation de maternité pour la mère indépendante pendant au moins quatorze semaines. En outre, selon la directive, le congé de maternité des indépendantes doit être “similaire” à celui des salariées. Enfin, le ministre Clarinval a également indiqué dans sa note de politique générale de 2021 qu’il s’attellerait à une extension du congé de maternité pour les travailleuses indépendantes.³

Notre parti est convaincu qu’une meilleure protection sociale des indépendants peut stimuler l’esprit d’entreprise. Pour de nombreuses femmes entrepreneurs, la combinaison de la maternité et de la vie de soutien de famille indépendant n’est pas évidente. Avec la présente proposition de loi, nous espérons améliorer l’accès des femmes à l’entreprenariat. Nous sommes de surcroît fermement convaincus que les premiers mois de la vie d’un enfant sont d’une importance capitale pour son développement futur. En donnant à la mère la possibilité de passer suffisamment de temps avec son enfant, nous voulons nous assurer qu’un lien solide puisse se développer entre la mère et l’enfant au cours des premières semaines et des premiers mois qui suivent l’accouchement.

L’importance d’un repos suffisant avant l’accouchement pour le développement de l’enfant ne doit pas être sous-estimée. Il ressort d’une étude que le nombre de naissances prématurées enregistrées a fortement diminué en 2020.⁴ Ce n’est pas un hasard s’il s’agit de l’année durant laquelle la crise du coronavirus a radicalement changé notre mode de vie. Si des recherches supplémentaires s’imposent sur les causes de la baisse du nombre de naissances prématurées, nous pouvons déjà formuler certaines hypothèses à cet égard. Ainsi, le renforcement des mesures d’hygiène et la diminution du nombre de césariennes pratiquées peuvent avoir eu une influence positive. En outre, l’incidence d’un niveau de stress réduit chez la mère avant l’accouchement ne doit pas être exclue comme cause potentielle. Forte de ces constats, la présente proposition de loi donne aux mères indépendantes la possibilité de prendre leur congé

werd door de Europese Commissie de richtlijn “2010/41 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen (...)” uitgevaardigd.² Deze richtlijn bepaalt onder meer een moederschapsuitkering voor de zelfstandige moeder van minimaal veertien weken. Daarnaast moet de moederschapsrust voor de zelfstandigen volgens de richtlijn “gelijkaardig” zijn aan deze van de werknemers. Tot slot gaf ook minister Clarinval in zijn beleidsnota van 2021 aan dat hij werk zal maken van een uitbreiding van de moederschapsrust voor zelfstandigen.³

Onze partij is ervan overtuigd dat een betere sociale bescherming voor zelfstandigen het ondernemerschap kan stimuleren. Voor vele vrouwelijke ondernemers is de combinatie van het moederschap en het leven als zelfstandige kostwinner geen evidentie. Met dit wetsvoorstel hopen wij de drempel om te ondernemen voor vrouwen te verlagen. Daarnaast zijn wij er rotsvast van overtuigd dat de eerste maanden in het leven van een kind van primordiaal belang zijn voor zijn verdere ontwikkeling. Door de moeder de kans te geven om voldoende tijd door te brengen met haar kind willen we ervoor zorgen dat er een veilige hechting kan ontstaan tussen moeder en kind gedurende de eerste weken en maanden na de bevalling.

Het belang van voldoende rust voor de bevalling voor de ontwikkeling van het kind mag niet worden onderschat. Uit een onderzoek bleek dat er heel wat minder vroeggeboortes waren in 2020.⁴ Dat was niet toevallig het jaar dat de coronacrisis onze levensstijl ingrijpend veranderde. Verder onderzoek naar de oorzaken van het dalende aantal vroeggeboortes is nodig. Wij kunnen toch al een aantal aannames maken over de oorzaken van het verminderd aantal vroeggeboortes. Zo zouden de verhoogde hygiënemaatregelen en een daling van het aantal uitgevoerde keizersneden een positieve invloed gehad hebben. Daarnaast mag ook de invloed van een verminderd stressniveau bij de moeder voor de bevalling niet uitgesloten worden als potentiële oorzaak. Met deze vaststellingen in het achterhoofd geeft dit wetsvoorstel de kans aan zelfstandige moeders om reeds vanaf de zesde week voor de bevalling rust te nemen. Deze termijn

² Directive 2010/41/UE du Parlement européen et du Conseil du 7 juillet 2010 concernant l’application du principe de l’égalité de traitement entre hommes et femmes exerçant une activité indépendante, et abrogeant la directive 86/613/CEE du Conseil, *Journal officiel de l’Union européenne*, 15 juillet 2010, L 180/1.

³ Note de politique générale Indépendants, PME et Agriculture du ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l’Agriculture, David Clarinval, 3 novembre 2021, *Doc. parl. Chambre*, 2021-2022, DOC 55 2294/019.

⁴ *Veel minder prematuurtjes sinds Coronacrisis*, Tom le Bacq, *De Standaard*, 1er février 2021. https://www.standaard.be/cnt/dmf20210131_98098684.

² Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad, *Publicatieblad van de Europese Unie*, 15 juli 2010, L 180/1.

³ Beleidsnota Zelfstandigen, kmo’s en Landbouw van minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO’s en Landbouw David Clarinval, 3 november 2021, *Parl. St. Kamer*, 2021-2022, DOC 55 2294/019.

⁴ *Veel minder prematuurtjes sinds Coronacrisis*, Tom le Bacq, *De Standaard*, 1 februari 2021. https://www.standaard.be/cnt/dmf20210131_98098684.

dès la sixième semaine précédant l'accouchement. Ce délai de six semaines est ainsi aligné sur celui applicable aux mères ayant un statut de travailleuse salariée.

Enfin, la présente proposition de loi choisit de ne pas toucher à la flexibilité intégrée dans l'actuelle législation relative au congé de maternité des indépendantes. Les femmes entrepreneurs ont besoin d'une liberté de choix suffisante pour concilier leurs activités et la maternité. Pour cette raison, la présente proposition de loi ne revient pas sur la répartition du congé de maternité en une partie obligatoire et une partie facultative. La possibilité de prendre un congé de maternité facultatif selon un régime à mi-temps n'est pas non plus affectée. Qui plus est, la présente proposition de loi garantit que le repos prénatal facultatif puisse également être pris à temps partiel. La mère peut ainsi réduire ses activités dans les semaines précédant l'accouchement, sans devoir les interrompre complètement. Nous sommes convaincus que cela peut avoir une influence positive sur le stress potentiel que subissent avant l'accouchement les femmes enceintes ayant le statut d'indépendant.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article apporte plusieurs modifications au congé de maternité des travailleurs indépendants et des conjoints aidants. Dans l'article 93 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants, les modifications suivantes sont apportées:⁵

— Dans les 1° et 3°, la période facultative du congé de maternité passe de douze à quinze semaines. En cas de naissance multiple, le congé de maternité passe de treize à seize semaines. La durée totale du congé de maternité auquel a droit une indépendante est donc alignée sur le régime applicable aux salariées;

— Le 2° prévoit que l'indépendante a droit à un repos prénatal à partir de la sixième et non plus de la troisième semaine qui précède la date présumée de l'accouchement. La présente proposition de loi aligne ainsi la

⁵ Arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants, publié au *Moniteur belge* du 7 août 1971.

van zes weken brengen we aldus in overeenstemming met de termijn die van toepassing is op moeders in het werknemersstatuut.

Ten slotte opteert dit wetsvoorstel ervoor om niet te raken aan de flexibiliteit die ingebouwd is in de huidige wetgeving rond moederschapsrust voor zelfstandigen. Ondernemers hebben nood aan voldoende keuzevrijheid om hun activiteiten en het moederschap op elkaar af te stemmen. Om die reden raakt dit wetsvoorstel niet aan de verdeling van de moederschapsrust in een verplicht gedeelte en in een vrij op te nemen gedeelte. Ook aan de mogelijkheid om de facultatieve moederschapsrust op te nemen volgens een halftijds regime wordt niet geraakt. Sterker nog, dit wetsvoorstel zorgt er voor dat ook de facultatieve voorbevallingsrust volgens een deeltijds regime kan worden opgenomen. Op die manier kan de moeder in de weken voor de bevalling haar activiteiten verminderen zonder deze geheel te moeten onderbreken. We zijn ervan overtuigd dat dit een positieve invloed kan hebben op de eventuele stress die zwangere vrouwen in het statuut van zelfstandige ervaren voor de bevalling.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel doet een aantal aanpassingen aan de moederschapsrust van zelfstandigen en meewerkende echtgenoten. In artikel 93 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten worden de volgende wijzigingen aangebracht:⁵

— In 1° en 3° wordt de facultatieve periode van de moederschapsrust uitgebreid van twaalf weken naar vijftien weken. Voor de geboorte van een meerling wordt de moederschapsrust verhoogd van dertien naar zestien weken. Op deze manier is de totale duur van de moederschapsrust voor een zelfstandige gelijk aan deze van een werkneemster;

— In 2° wordt de periode voor de bevalling vanaf wanneer de zelfstandige moederschapsrust kan opnemen, aangepast van de derde week voor de bevalling naar de zesde week voor de vermoedelijke datum van de

⁵ Koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 7 augustus 1971.

période pendant laquelle l'indépendante peut prendre un repos prénatal sur le régime applicable aux salariées;

— Dans le 4°, le nombre de semaines de repos postnatal facultatif à mi-temps auxquelles a droit une indépendante passe de dix-huit à vingt-quatre et, en cas de naissance multiple, de vingt à vingt-six. La durée totale du congé de maternité auquel a droit une indépendante étant allongée, il convient également d'augmenter le nombre maximum de semaines autorisées de repos postnatal facultatif pouvant être prises dans un régime à mi-temps;

— Le 5° permet de prendre également le repos prénatal selon un régime à mi-temps. Actuellement, seul le repos postnatal peut être pris à temps partiel. En étendant ce principe au repos prénatal, nous entendons donner aux mères la possibilité de réduire leur travail à mi-temps pendant les six semaines précédant la naissance. Dans le cas des indépendantes, cette mesure devrait permettre d'assurer un meilleur équilibre entre la santé de l'enfant et de la mère et la continuité de l'entreprise qui doit être garantie.

La période durant laquelle l'indépendante peut bénéficier d'un repos postnatal facultatif passe de trente-six à quarante-huit semaines. Cette augmentation est également nécessaire eu égard à l'allongement de la durée totale du congé de maternité. Nous avons sciemment opté pour un délai de quarante-huit semaines. En effet, dans le régime actuel, la période de repos postnatal facultatif est de neuf semaines. Ce repos doit être pris au cours des trente-six semaines qui suivent l'accouchement, soit dans un délai égal à quatre fois le nombre de semaines de repos facultatif auquel a droit l'indépendante. La présente proposition de loi vise à augmenter le repos facultatif de trois semaines. Il convient dès lors également de prolonger la période durant laquelle le repos facultatif peut être pris de quatre fois trois semaines. C'est pour ce motif que la présente proposition de loi prévoit d'augmenter de douze semaines la période durant laquelle l'indépendante peut prendre un congé de maternité à mi-temps.

Art. 3 et 4

Ces articles abrogent les arrêtés royaux qui prévoyaient respectivement l'instauration et l'extension des

bevallings. Dit brengt de periode waarin een zelfstandige prenatale rust kan nemen in overeenstemming met de periode die geldt voor werknemers;

— In 4° wordt het aantal weken van de facultatieve nabevallingsrust die de zelfstandige halftijds kan opnemen opgetrokken van achttien weken naar vierentwintig weken. In het geval van een geboorte van een meerling wordt het aantal weken verhoogd van twintig weken tot zesentwintig weken. De totale mogelijke duur van de moederschaprust wordt verhoogd. Hierdoor moeten ook het maximale aantal toegestane weken facultatieve nabevallingsrust dat kan opgenomen worden volgens een halftijds regime verhoogd worden;

— In 5° wordt het mogelijk gemaakt om ook de voorbevallingsrust op te nemen volgens een halftijds regime. Nu kan enkel de nabevallingsrust volgens een deeltijds regime worden opgenomen. Door dit principe uit te breiden naar de voorbevallingsrust willen we moeders de kans geven om gedurende de zes weken voor de geboorte halftijds het werk te verminderen. In het geval van zelfstandigen moet dit zorgen voor een beter evenwicht tussen de gezondheid van het kind en de moeder en tussen de continuïteit van het bedrijf die moet waarborgd zijn.

De periode waarin de facultatieve nabevallingsrust wordt opgenomen kan worden verhoogd van zesendertig naar achtenveertig weken. Ook deze verhoging is noodzakelijk aangezien de totale duur van de moederschaprust wordt verlengd. Er is bewust geopteerd voor een termijn van achtenveertig weken. Volgens de huidige wetgeving bedraagt de periode van de facultatieve nabevallingsrust namelijk negen weken. Deze moet binnen een tijdvak van zesendertig weken na de bevalling opgenomen worden. De termijn waarbinnen de facultatieve rust moet worden opgenomen, bedraagt momenteel dus een viervoud van het aantal weken facultatieve rust die de zelfstandige kan opnemen. Dit wetsvoorstel verhoogt de facultatieve rust met drie weken. Hierdoor moet het tijdvak waarbinnen de facultatieve rust opgenomen kan worden ook uitgebreid worden met een viervoud van de periode van de verlenging. Daarom voorziet dit wetsvoorstel een uitbreiding van twaalf weken van de periode waarin de halftijdse moederschaprust opgenomen kan worden.

Art. 3 en 4

Deze artikelen heffen de koninklijk besluiten op die voorzagen in respectievelijk een invoering en een

titres-services pour l'aide à la maternité.⁶ Étant donné que la présente proposition de loi aligne le nombre de semaines de congé de maternité pour les indépendantes sur le régime applicable aux salariées, il n'est plus opportun de maintenir les 105 titres-services pour les indépendantes.

Art. 5

Cet article supprime, dans l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967, un renvoi à la réglementation actuelle sur les titres-services. Dans la mesure où la présente proposition de loi supprime les titres-services, ces renvois doivent être abrogés.

⁶ Il s'agit des arrêtés royaux suivants: l'arrêté royal du 17 janvier 2006 instaurant un régime de prestations d'aide à la maternité en faveur des travailleuses indépendantes et modifiant l'arrêté royal du 12 décembre 2001 concernant les titres-services, publié au *Moniteur belge* du 23 janvier 2006, et de l'arrêté royal du 3 mai 2007 modifiant l'arrêté royal du 17 janvier 2006 instaurant un régime de prestations d'aide à la maternité en faveur des travailleuses indépendantes et modifiant l'arrêté royal du 12 décembre 2001 concernant les titres-services, publié au *Moniteur belge* du 5 juin 2007.

uitbreiding van de dienstencheques voor moederschaps-hulp.⁶ Aangezien dit wetsvoorstel het aantal weken moederschapsrust voor de zelfstandigen op gelijke hoogte brengt met deze van de werkneemsters, is het niet meer opportuun om voor de zelfstandigen ook nog de 105 dienstencheques te behouden.

Art. 5

Dit artikel heft een verwijzing in het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 naar de huidige regeling rond dienstencheques op. Aangezien dit wetsvoorstel de dienstencheques afschaft, moeten deze verwijzingen opgeheven worden.

Nahima LANJRI (CD&V)
 Nathalie MUYLLE (CD&V)
 Nawal FARIH (CD&V)
 Els VAN HOOFF (CD&V)
 Koen GEENS (CD&V)
 Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

⁶ Het betreft de volgende koninklijke besluiten: het koninklijk besluit van 17 januari 2006 tot invoering van een stelsel van uitkeringen voor moederschaps-hulp ten gunste van vrouwelijke zelfstandigen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 23 januari 2006 en het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 januari 2006 tot invoering van een stelsel van uitkeringen voor moederschaps-hulp ten gunste van vrouwelijke zelfstandigen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 5 juni 2007.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 93 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 13 mai 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots "douze semaines, ou de treize semaines" sont remplacés par les mots "quinze semaines, ou de seize semaines";

2° dans le § 2, b), alinéa 2, le mot "troisième" est remplacé par le mot "sixième";

3° dans le § 2, b), alinéa 3, les mots "aux douze ou treize semaines" sont remplacés par les mots "aux quinze ou seize semaines";

4° dans le § 2, b), l'alinéa 5 est remplacé par ce qui suit: "Cette disposition s'applique tant au repos prénatal facultatif qu'au repos postnatal facultatif. Dans le cas du repos prénatal facultatif, la période comprend un maximum de six semaines de congé de maternité à mi-temps. Dans le cas du repos postnatal facultatif, la période comprend au maximum 24 semaines de congé de maternité à mi-temps ou 26 semaines de congé de maternité à mi-temps quand une naissance multiple est prévue.";

5° dans le § 2, b), alinéa 6, le mot "trente-six" est remplacé par le mot "quarante-huit".

Art. 3

L'arrêté royal du 17 janvier 2006 instaurant un régime de prestations d'aide à la maternité en faveur des travailleuses indépendantes et modifiant l'arrêté royal du 12 décembre 2001 concernant les titres-services est abrogé.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 93 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "van twaalf of dertien weken" vervangen door de woorden "van vijftien of zestien weken";

2° in paragraaf 2, b), tweede lid, wordt het woord "derde" vervangen door het woord "zesde";

3° in paragraaf 2, b), derde lid, worden de woorden "met de twaalf weken of dertien weken" vervangen door de woorden "met de vijftien weken of zestien weken";

4° in paragraaf 2, b), wordt het vijfde lid vervangen als volgt: "Dit geldt zowel voor de facultatieve voorbevallingsrust als voor de facultatieve nabevallingsrust. In het geval van de facultatieve voorbevallingsrust omvat de periode maximaal zes weken halftijdse moederschapsrust. In het geval van de facultatieve nabevallingsrust omvat de periode maximaal vierentwintig weken van halftijdse moederschapsrust of zesentwintig weken van halftijdse moederschapsrust wanneer de geboorte van een meerling wordt voorzien.";

5° in paragraaf 2, b), zesde lid, wordt het woord "zesendertig" telkens vervangen door het "woord achtenveertig".

Art. 3

Het koninklijk besluit van 17 januari 2006 tot invoering van een stelsel van uitkeringen voor moederschaps hulp ten gunste van vrouwelijke zelfstandigen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques wordt opgeheven.

Art. 4

L'arrêté royal du 3 mai 2007 modifiant l'arrêté royal du 17 janvier 2006 instaurant un régime de prestations d'aide à la maternité en faveur des travailleuses indépendantes et modifiant l'arrêté royal du 12 décembre 2001 concernant les titres-services est abrogé.

Art. 5

L'article 18bis, § 1er, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, inséré par la loi du 15 juillet 2016 portant des dispositions diverses en matière de statut social des travailleurs indépendants, est abrogé.

Art. 6

Le Roi peut abroger, compléter, modifier ou remplacer les dispositions modifiées par les articles 2 à 5.

Art. 7

Le présente loi produit ses effets le 1er janvier 2023. Les dispositions de la loi sont applicables aux accouchements qui se produisent au plus tôt à partir du 1er janvier 2023.

4 avril 2022

Art. 4

Het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 januari 2006 tot invoering van het stelsel van uitkeringen voor moederschapshulp ten gunste van vrouwelijke zelfstandigen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques wordt opgeheven.

Art. 5

Artikel 18bis, § 1, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende de inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoegd bij de wet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen inzake het sociaal statuut van de zelfstandigen, wordt opgeheven.

Art. 6

De Koning kan de bepalingen gewijzigd bij de artikelen 2 tot en met 5 opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.

Art. 7

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2023. De bepalingen van de wet zijn van toepassing op de bevallingen die ten vroegste plaatsvinden vanaf 1 januari 2023.

4 april 2022

Nahima LANJRI (CD&V)
 Nathalie MUYLLE (CD&V)
 Nawal FARIH (CD&V)
 Els VAN HOOFF (CD&V)
 Koen GEENS (CD&V)
 Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)